

عفو عمومی و تاثیر آن بر جرایم

نام و نام خانوادگی: نازنین انجام
دانشجو دانشگاه شیراز واحد الکترونیک

Anjmnznin@gmail.com

چکیده:

موضوع عفو یکی از مباحث مهم در قانون مجازات اسلامی به شمار می آید که مهمترین هدف محقق در این مقاله شناخت مبانی، آثار و شرایط عفو و روشن نمودن ابعاد حقوقی آن با بهره گیری از منابع اسلامی و دیدگاه های حقوقدانان است که پیامد آن، بازگرداندن ثبات، آرامش و امنیت به جامعه و اصلاح مجرم می باشد در این مقاله سعی شده است با به بررسی عفو عمومی و تاثیر آن بر جرایم را به طور صریح بیان کنیم. عفو به دو نوع عفو عمومی و خصوصی تقسیم شده است. عفو عمومی به موجب قانون اعطا میشود و از موجبات لغو تعقیب است و عفو خصوصی که فقط ناظر به مجازات و از موجبات لغو آن است، در جمهوری اسلامی ایران با پیشنهاد رئیس قوه قضائیه و تأیید مقام رهبری صورت میگیرد که با توجه به ماده 96 ق.م.ا. عفو محکومان پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه با مقام رهبری است. طبق ماده 97 ق.م.ا عفو عمومی تعقیب و دادرسی را موقوف می کند، اجرای مجازات موقوف و آثار محکومیت نیز زائل میشود. با توجه به ماده 98 ق.م.ا، عفو خصوصی همه آثار محکومیت را منتفی می کند؛ لیکن تأثیری در پرداخت دیه و جبران خسارت زیان دیده ندارد. در نتیجه عفو عمومی در هر مرحله ای از دادرسیهای کیفری قابل اعمال است در مرحله کشف، تحقیقات مقدماتی، تعقیب، دادرسی و اجرای حکم، درحالیکه عفو خصوصی مختص مرحله بعد از صدور حکم قطعی است و پیش از آن قابل اعمال نیست.

کلید واژه: عفو عمومی، عفو خصوصی، جرم، مجازات

1- مقدمه: سخن خداوند در قرآن کریم درباره عفو: خداوند در قرآن همانگونه که جزای مجرمان را در نظر گرفته است، عفو را برای افراد پیش بینی نموده است و میفرماید: (جَزَاءُ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ) یعنی: مجازات هر بدی، بدی است و همچنین اگر کسی عفو کند پاداش او برعهده خدا است. آنچه مسلم است، این است که بیشترین استفاده از این صیغه در قرآن کریم، همان مفهوم رایج و شایع آن، یعنی از گناه کسی گذشتن و بخشودن یا بخشایش است.

از مهمترین پرسش های مطرح شده در این راستا آن است که: 1-1

– آیا منظور از عفو در اصل 110 قانون اساسی، معنای اعم آن است یا معنای اخص؟